

Noodsteun met de Gießkanne

Sprekende Duitse woorden #4

Columns - 8 november 2022 - Auteur: Inge Jooris

De Duitse regering heeft drie steunpakketten gemaakt om haar bevolking door de moeilijke crisistijden te loodsen. Kritiek op veel van de maatregelen is dat ze het *Gießkanne*-principe volgen. Met een gieter wordt alle steun over de mensen heen gespreid, zonder al te veel onderscheid te maken tussen de welgestelden en de mensen die moeten krabben om rond te komen.

Die gieterkritiek was te horen toen de regering een *Tankrabatt*, een korting op de brandstofprijzen aan het tankstation invoerde. Of toen iedere burger aanspraak kon maken op een maandticket voor het openbaar vervoer van 9 euro. 'Wacht eens', werd er vooral aan linkerkant opgeworpen. 'Een heel aantal mensen kunnen die hogere vervoersprijzen best zelf betalen. Moet daar belastinggeld naartoe gaan, vooral nu, in deze moeilijke tijden?' Het negeneuroticket voor het openbaar vervoer viel nog enigszins te verantwoorden: hoe meer mensen de trein, tram of bus nemen, hoe beter voor het milieu. Voor de *Tankrabatt* waren niet echt goede redenen te vinden.

Ongeveer een maand geleden lichtte de door de overheid aangestelde '*Expertenkommission Gas und Wärme*' haar eerste voorstel toe om mensen te helpen hun hoge gasfacturen te bekostigen: de gasfactuur van de maand december zou worden overgenomen door de overheid en daarvoor zou gekeken worden naar het maandbedrag in september. Vanaf 1 maart tot ten minste eind april 2024 zouden klanten 80% van het gasverbruik verkrijgen voor een door de staat gegarandeerde brutoprijs van 12 cent per kilowattuur. Voor de rest geldt de volle pot. Zo hoopt de commissie de mensen aan te zetten tot meer energiesparen.

Duitsers houden van creatief zijn met taal. In deze rubriek belicht de Vlaamse Inge Jooris creatieve woordvondsten uit de Duitse actualiteit. Vandaag de *Gießkanne*, een metafoor die momenteel veel in de politiek wordt gebruikt.

Een zucht van opluchting golfde over Duitsland: eindelijk zou er iets gebeuren aan de torenhoge gasrekeningen. De kritiek volgde echter al snel. Het voorstel bevoordeelt de rijken en de grootgebruikers.

De kritiek won aan kracht toen het Instituut voor macro-economisch beleid van de Hans Böckler Stichting, een stichting die dicht bij de vakbonden staat, aantoonde dat het voorstel de armste tien procent van de huishoudens gemiddeld 893 euro per jaar oplevert. De top tien procent wordt voor 1375 euro ontlast. Hetgeen het meest in het oog sprong was dat de eigenaar van een villa met een zwembad en een verbruik van 90.000 kilowattuur per jaar 9648 euro staatssteun ontvangt. De krant Die Zeit kopte: "Villa-eigenaar met zwembad zegt bedankt." En gaf nog mee: "Staatssteun in tijden van crisis is een goede zaak. Maar als de verkeerde mensen ook profiteren, lost het de sociale kloof niet op - het verergert haar."

De Duitse krant TAZ reageerde gevat: ze vroegen zich af of niemand zich dan herinnerde aan paragraaf 4 van de - hou je vast - *Kurzfristenergieversorgungssicherheitsmaßnahmenverordnung?* 57 letters! Aub! Dat is meer dan het dubbele van het aantal letters van het langste Vlaamse woord dat ik ken: paternosterbollekesmakerij.

We dwalen af. De redacteuren van de TAZ wilden er enkel op wijzen dat minister van Economische Zaken Robert Habeck eigenaren van zwembaden in woongebouwen en privétuinen had verboden die te verwarmen met gas of stroom van het elektriciteitsnet. Maar goed, wie controleert dat?

De commissie van experts heeft enigszins naar de kritiek geluisterd. In haar definitieve voorstel moeten gezinnen met een inkomen hoger dan 72.000 euro (75.000 euro heeft de Bondsdag er uiteindelijk van gemaakt) belastingen betalen over het voordeel dat ze krijgen. Bovendien ijveren ze voor extra sociale inspanningen zoals een stop op huisuitzettingen en een noodhulpfonds. De regering is die voorstellen grotendeels gevolgd. Er zal snel steun komen voor armere mensen. Tegelijkertijd zullen heel wat rijke mensen die doorgaans meer energie verbruiken en waarvan velen de steun niet nodig hebben, binnenkort een groot volume aan sterk gesubsidieerde energie krijgen. Dat in tijden dat alle Europese begrotingen in het rood gaan. Ook die van Duitsland.

In België moeten veelverdieners de steun via de belastingen terugbetalen

In België hebben ongeveer 2 miljoen mensen, iets minder dan een vijfde van de bevolking, recht op een sociaal tarief voor gas, elektriciteit of warmte. Dat zijn mensen die de staatssteun nodig hebben om het hoofd boven water te houden. Belgen die niet tot die groep behoren, ontvangen voor de maanden november tot en met maart 196 euro per maand energiesteun. Wie een belastbaar inkomen heeft van meer dan 62.000 euro per jaar, zal het bedrag later via de belastingen integraal moeten terug betalen.

Ik las dat iedereen in Nederland voor de maanden november en december 190 euro per maand energiecompensatie ontvangt, geheel en al volgens het *Gießkanne*-principe. Sommigen onder jullie kiezen er echter voor die steun niet te ontvangen omdat die niet nodig is. Daar ben ik echt van onder de indruk. Wie weet inspireert het de meest gegoede Duitsers met een verwarmd zwembad. Want iedere euro kan je maar één keer uitgeven en al wie af en toe zijn planten water geeft, weet: ooit is de gieter leeg.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/51951/noodsteun-met-de-giesskanne>